

Länsi-Australian »Omenakuningas» oli Kälviältä

Olavi Koivukangas

Turun yliopiston yleisen historian laitoksella aloitettiin v. 1963 professori Vilho Niitemaan johdolla suomalaisen kaukosiirtolaisuuden tutkimusprojekti. Australian National Universityn myöntämän stipendin turvin minulla oli tilaisuus opiskella ja kerätä aineistoa Australiassa vv. 1969–72. Työn tuloksena syntyivät pohjoismaista siirtolaisuutta Australiaan käsittelevä väitöskirjani¹ sekä takaisin palattuani tutkimus viime vuosikymmenien suomalaisesta siirtolaisuudesta Australiaan.² Näiden lisäksi australiansuomalaisia käsittelevät Vilho Niitemaan vuosisadan vaihteeseen ajoittuva lähdejulkaisu ja sen analysointi³ sekä piispa Erkki Kansanahon australiansuomalaisten kirkollisia oloja kuvaava kirja.⁴ Matkakirjoja, joissa eräissä käsitellään hyvinkin ansiokkaasti myös suomalaisia siirtolaisia, on vuosikymmenien kuluessa ilmestynyt useita.⁵ Viime vuosina on nähnyt päivänvalon myös pari Australiassa kirjoitettua siirtolaisten elämästä kertovaa kirjaa.⁶

Matkan pituudesta ja kalleudesta johtuen Australiaan menneiden suomalaisten lukumäärä ei ole koskaan ollut suuri. Suomalaisia lienee ollut siellä kuitenkin useita satoja 1800-luvun jälkimmäisellä puoliskolla, monet heistä laivasta karanteita tai muuten maihin jääneitä merimiehiä. Tämän vuosisadan alussa suomalaisten lukumäärä oli 1000-2 000 henkeä, sillä v. 1921 väestölaskenta, jossa suomalaiset ensi kerran laskettiin omaksi ryhmäksi, ilmoitti maassa olleen tuolloin 1358 Suomessa syntynyttä henkeä, joista naisia 131. Australian valtio alkoi 1950-luvun puolivälin jälkeen myöntää matka-avustusta myös suomalaisille,⁷ minkä seurauksena v. 1971 Australiassa oli 10 359 Suomessa syntynyttä henkeä; tähän on arvioitava lisäksi Australiassa syntyneet lapset.

Siirtolaistutkimuksessa, kuten yleensä historiankirjoituksessa, tunnetaan suurinta mielenkiintoa vanhimpiin asioihin. Siirtolaisilmiön ymmärtämisen kannalta olisi erityisen tärkeätä saada tietoja niistä »pioneereista», jotka ensimmäisinä löysivät tiensä uusille mantereille. Kotimaahan lähetettyjen kirjeiden viitoittamaa tietä - jopa valtamerten takaa lähetetyillä matkalipuilla - kulkivat sadat ja tuhannet siirtolaiset.⁸ Toiseksi olisi arvokasta tietää kuinka suomalaiset ovat vaikuttaneet Yhdysvaltain, Kanadan, Argentiinan, Etelä-Afrikan ja Australian valkoisen asutuksen alkuvaiheisiin.

1 Olavi Koivukangas, *Scandinavian Immigration and Settlement in Australia before World War II*. Ph. D. Thesis, Australian National University, Canberra 1972. Julk. Kokkola 1974. s. 333.

2 Olavi Koivukangas, *Suomalainen siirtolaisuus Australiaan toisen maailmansodan jälkeen*. Kokkola 1975. s. 262.

3 Vilho Niitemaa, *Australiansuomalainen Erakko-seura vv. 1902–1904*. Turun Historiallinen Arkisto XXV. 1971. s. 163–262.

4 Erkki Kansanaho, *Etelän ristin alla; Australian suomalaisten kirkollisia elämää*. Helsinki 1975. s. 168. Kirjasta puuttuu valitettavasti lähdeluettelo.

5 Aino Malmberg, *Suomi Australiassa*. Helsinki 1929; Jorma Pohjanpalo, *Australiaa kynällä ja kameralla*. Porvoo 1931. Heikki Castrén, *Siirtolaispastorina kenguruitten maassa*. Helsinki 1960; Veikko Pajunen, *Australian kahdet kasvot; suomalaisia siirtolaisia tapaamassa*. Helsinki 1961; Juhani Lompolo,

Maa johon mahtuu; Australiaa suomalaisten silmin. Jyväskylä 1975. Kirjan lopussa on Olavi Koivukankaan artikkeli »Suomalainen siirtolaisuus Australiaan». s. 157–170.

6 Kalle Hoipo, Australian tähtien alla. Brisbane 1970 ja Niilo Oja, Koralliranta ja Spinifex. Brisbane 1972. Näistä erityisesti Ojan kirja on ansiokas, sillä se perustuu v. 1927 Australiaan menneen kirjoittajan päiväkirjaan.

7 Koivukangas, mt. s. 20-21.

8 Reino Kero, Migration from Finland to North America in the Years between the United States Civil War and First World War. Turku 1974. s. 175–204.

Sekä yksilöinä että ryhminä, esim. kaivosmiehinä, metsätyöläisinä ja kalastajina, suomalaiset ovat lyöneet puumerkinsä näiden maiden kehitykseen. Vaikeutena on kuitenkin materiaalin puute. Niinpä vain muutamasta 1800-luvun lopulla Australiaan menneestä yksilöstä on säilynyt riittävästi tietoja, jotta jonkinlainen elämäkerta hahmottuisi. Yksi tällainen henkilö oli Kälviältä kotoisin ollut Jooseppi Herronen, joka Amerikan kautta kierrettyään päätyi Länsi-Australian omenanviljelyn uranuurtajaksi.

Kristiina Herrosen torppa sijaitsi Saarikosken rannalla kolme kilometriä Kälviän kirkonkylästä Ullavaan päin.⁹ Kuka mökin oli pystyttänyt ei tiedetä. Rakennus ei ollut suuruudella pilattu; seinät olivat vain kolmen ja puolen metrin päässä toisistaan. Kristiina elätti itseään ja v. 1861 tienoilla syntynyttä poikaansa Jooseppia käymällä päivätöissä taloissa. Tuohon aikaan, ennen auroja, tavattiin pellon pinta rikkoa heinäkorjuun jälkeen kuokalla. Saharoilla voitiin sitten pelto muokata kylvettävään kuntoon. Kristiinan kuoltua v. 1888 mökki siirrettiin tämän vuosisadan alussa lehtikerppojen säilytyshuoneeksi ja noin kymmenen vuotta sitten siitä tehtiin polttopuita.

Jooseppi Herrosen lapsuudesta ei tiedetä juuri mitään. Seuraava tarina on kuitenkin säilynyt:

Kylän pojat olivat tehneet saarikoskelle jääkelkan joen jälle ja siinä sitten annettiin kyytiä vuorotellen toisilleen. Joosepin vuoron tultua istua kelkassa hän ei tyytynyt samaan kyytiin jota toiset olivat saaneet, vaan huusi koko ajan: antakaa kyytiä, antakaa kyytiä. Kyydinantajat sitä sitten parhaansa mukaan yrittivät antaa seurauksella, että kelkka lähti tangon päästä irti ja meni hurjaa vauhtia pitkin jokea Joosepin äänen kuuluessa aina vaan, antakaa kyytiä, antakaa kyytiä. Kyyti oli siis nuoresta pitäen Jooseppi Herrosen mielessä.¹⁰

Kristiinan kuollessa v. 1888 oli Jooseppi jo lähtenyt maailmalle. Jo 16-vuotiaana, eli noin v. 1877, Jooseppi oli mennyt Amerikkaan, jossa hän osallistui mm. Kanadan halki kulkevan Pacific-rautatien rakennustyöhön,¹¹ samoin kuin monet muutkin suomalaiset 1870-luvun lopulla. Pacific-radon rakentaminen antoi varsinaisen sysäyksen erityisesti Michiganiin ja Minnesotaan aikaisemmin menneiden suomalaisten siirtymiselle Kanadaan.¹²

Ei tiedetä kuinka ja miksi Jooseppi lähti Australiaan v. 1885 tienoilla. Hän asui Bowral-nimisellä paikkakunnalla Uudessa Etelä-Walesissa ja oli joko kaivosmiehenä tai jollakin tavoin kaivostyöhön liittyvässä ammatissa.¹³ Sydneyssä Joosepin, joka tällöin lienee jo ollut Mr. Joseph Johnson, sanotaan viettäneen muutamia rauhallisia vuosia hotellinomistajana.¹⁴ Mutta aika oli huono ja raha kireällä – Australiassa oli lamakausi 1890-luvun alussa.¹⁵ Johnson oli yksi niistä, jotka menettivät rahansa. Työtäkään ei löytynyt Sydneyssä.

9 Haastattelu Kälviällä elokuussa 1976 on tehnyt Kalevi Porkola, mistä lausun hänelle parhaat kiitokset.

10 Veikko Kykyri, Kälviä 25.8.1976, jonka isä Kalle Kykyri oli Joosepin lapsuuden toveri.

11 »Menestynyt ulkosuomalainen kuollut» J. Johnson. *Suomi-lehti* (Australia) 3. 20.3.1935.

12 Akseli Rauanheimo, *Kanadan kirja*, Porvoo 1930. s. 203–4, 217.

13 *Suomi-lehti* 3. 20.3.1935.

14 Ahasverus, »Suomalaisia Australiassa». *Suomi* 11. 1.6.1927. Kirjoittaja oli Heikki Nore, kuten ilmenee hänen kirjeestään 31.7.1926, Jardee, Länsi-Australia, pastori Otto Kaksoselle, Suomen Merimieslähetyksen arkisto, Brisbane.

15 Ks. A. G. L. Shaw, *The Story of Australia*. London 1969. s. 174–178.

Näihin aikoihin alkoi kantautua huhuja Länsi-Australian suurista kultalöydöistä Kalgoorliessa ja muualla. Joseph Johnson liittyi mukaan kultaryntäykseen saapuen Southern Crossiin v.1893.¹⁶ Hän matkusti laivalla Fremantleen ja sieltä junalla Northamiin, josta oli vielä 300 mailin taipale Kalgoorlieen. Onneksi hän pääsi erään valjakon mukana tämän erämaamatkan.¹⁷

Joseph Johnson ei ollut ainoa Länsi-Australian kultakentille menneistä suomalaisista. Tiedetään mm. eräästä Otto-nimisestä suomalaisesta, joka hankki 4 000 punnan omaisuuden kullankaivuussa, meni Uuteen Guineaan v. 1896, menetti omaisuutensa ja palasi takaisin Länsi-Australiaan.¹⁸ Myös Suomen Kultasepät Oy:n perustajan Kustaa Hiekan veli Berndt Hiekka hankki suuren omaisuuden Länsi-Australian kultakentillä ja oltuaan 18 vuotta Australiassa hän palasi v. 1900 takaisin Suomeen rikkaana miehenä ja osti Steningen kartanon Karunasta.¹⁹ Suomalaisen lukumäärästä 1890-luvulla ei ole tarkkoja tietoja. Ensimmäisessä väestölaskennassa v. 1921, jossa suomalaiset on mainittu erikseen, heidän lukumääränsä Länsi-Australiassa oli 116 miestä ja 12 naista. Useimmat näistä olivat maihin jääneitä merimiehiä, joita oli alkanut jäädä pysyvästi Australiaan 1850-luvulta lähtien.²⁰

Kultaa Joseph Johnson ei löytänyt. Hän oli töissä Frazer-nimisessä kaivoksessa lähes 7 vuotta, sitten sattui onnettomuus, joka oli viedä mieheltä hengen. Tajuttomana Johnson siirrettiin Kalgoorliesta Perthiin, jossa hän kamppaili elämästään kuukausien ajan. Kokonainen vuosi kului sairaalassa, minkä jälkeen hän omien sanojensa mukaan oli »ruumiillisesti ja henkisesti murtunut mies» ilman minkäänlaista omaisuutta tai tulevaisuutta.²¹

16 *Suomi* 3. 20.3.1935.

17 *Suomi* 11. 1.6.1927.

18 Jens Lyng, *Skandinaverne i Australien i det Nittende Aarhundrede*. Melbourne 1901. s. 85.

19 K. V. Niemi, *Kustaa Hiekka kultaseppä, teollisuusneuvos, lahjoittaja 1855–1937*. Tampere 1951. s. 204–206.

20 Tämä ilmenee ns. naturalisointi-asiakirjoista, jotka syntyivät suomalaisten anoessa Britannian kansalaisuutta. Siirtolaisuusinstituutti, Turku. Ks. Koivukangas, 1974, mt. passim.

21 *Suomi* 11. 1.6.1927

Parannuttuaan hän ei enää halunnut palata kultakaivoksille. Niinpä v. 1899 lopulla hän astui Perthistä etelään menevään junaan. Tuolloin rautatie kulki vain Bridgetowniin. Täältä 30 mailia etelään synkimpään aarniometsään, pienen puron rannalle mahtavien puiden juurelle, kivulloinen mies pystytti telttansa ollen ensimmäisiä asujia koko alueella. Vain muutamia karjankasvattajia asui

koko seudulla. Joskus ohikulkeva karjamies saattoi pistäytyä jututtamassa Johnsonia tiedustellen samalla hänen tulevaisuuden suunnitelmiaan. Jooseppi kertoi aikovansa ryhtyä viljelemään omenia. Naapurit lähtivät matkoihinsa päätään pudistellen ja ajattelivat, että »onpa suuri mies, mutta vähän älyä».

Johnson tiesi kuitenkin, mitä oli tekemässä. Vuoden kuluttua oli jo hehtaarin alue raivattuna ja omenapuuntaimet istutettuina. Niin kului kuukausia. Eräänä aamuna naapurit heräsivät Johnsonin farmilta kuuluviin räjähdyksiin. Ratsumiehet lähtivät ottamaan selvää, ja siellähän Jooseppi kokeili, mikä räjähdysaine olisi sopivin suurten raivattua aluetta varjostavien puiden räjäyttämiseen, jotta ne palaisivat helpommin. Kultakaivoksissa räjähdysaineisiin tottuneena hänessä oli herännyt ajatus uudesta menetelmästä. Myöhemmin Johnson tunnettiin »miehenä, joka toi geliniitin eteläiseen Länsi-Australiaan». Johnsonin menetelmää käyttivät myöhemmin tuhannet maanviljelijät raivatessaan maata..

Johnson räjäytteli, poltti ja raivasi ja raatoi uupumatta. Puhdistettu alue laajeni ja metsä siirtyi kauemmaksi. Päivisin täytyi usein käydä vieraalla töissä taloudessa tarvittavien varojen hankkimiseksi - öisin raadettiin omalla pellolla. Entinen terveys ja voimat olivat vähitellen palautuneet.

Asunnoksi Johnson rakensi ensin yhden huoneen ja myöhemmin kaksi lisää. Tässä asunnossa, josta tehtiin tuonnempana autotalli, Johnson asui perheineen 15 vuotta. Jossakin elämänsä vaiheessa Johnson oli mennyt naimisiin irlantilaisista syntyperää olevan tytön kanssa ja heille syntyi ainakin kaksi tytärtä ja poika.

Länsi-Australian **»menakuningas»** Joseph Johnson vaimoineen. Alkuperäisen kuvan omistaa rouva Rauha Möttus, Kokkola.

Vuosien kuluessa siirtyi lisää asukkaita paikkakunnalle. Valtio rakensi suuria sahalaitoksia koskemattomiin metsiin. Johnsonin laskelmat olivat osoittautuneet oikeiksi. Omenapuut menestyivät ja alkoivat tuottaa hedelmää. Johnson sijoitti saamansa tulot maahan raivaten lisää aluetta. Rautatie rakennettiin Bridgetownista etelään ja Manjimupin kauppala syntyi viiden mailin päähän Johnsonin farmista. Tämä helpotti omenain markkinointia, ja yhä uutterammin teki Johnson töitä. Nyt voitiin käyttää jo vierasta työvoimaakin ja hankkia uudenaikaisia koneita.

Vuodet kuluivat ja Johnson uurasti perheineen kunnes 1920-luvulla puutarhassa oli 5 000 puuta yli 20 hehtaarin alueella. Omenatarha, nimeltä »Fern Gully» Bal Barrupissa, oli eteläisen Länsi-Australian huomatuimpia ja sitä käytiin katsomassa ja oppia ottamassa kaukaakin. Johnsonin omenat olivat laajasti tunnettuja ja kerrotaan hänen saaneen tilauksen Suomesta asti.²²

Ukko Johnson oli arvossa pidetty henkilö paikkakunnalla. Vuosien kuluessa hänen esimerkkiään seurattiin ja omenanviljelyksestä muodostui alueen tärkein elinkeino. Australiansuomalaisen Suomi-lehden palstoilla v. 1927 on säilynyt Joseph Johnsonin »testamentti» tuleville sukupolville. Kirjoittaja ja Johnson kävelivät ennen sadonkorjuuta täysinäisten omenapuiden keskellä. Johnson kertoi, kuinka ensimmäiset vuodet olivat olleet kovia ja jatkoi:

»Oli hauska olla uranuurtaja tälläkin alalla, sillä työ on miehen kunnia ja jokainen saavutus on ainoa ilo. Työni on myös mielestäni osoittanut, mitä mies voi saada aikaan jos hän panee kaiken voimansa ja ajatuksensa yhteen asiaan, antamatta kovienkaan päivien tai epäonnistumisien lannistaa itseään.»²³

Johnsonit tekivät v. 1929 matkan Eurooppaan tarkoituksella vierailta sekä rouva Johnsonin syntymäpaikalla Dublinissa Irlannissa että Kälviällä Suomessa. Joosepin Kälviällä käynnin tärkeänä osana oli v. 1888 kuolleen Kristiina-äidin haudan löytäminen. Hautapaikan muisti vielä silloin elänyt Rikhart Porkola, joka poikasena oli ollut Kristiina Herrosen haudalla. Jooseppi tilasi sitten kiven tälle löydetylle hautapaikalle kirkon tapulin viereen, jossa kivi tänäkin päivänä on muistona Kristiinasta. Kälviällä ollessaan Jooseppi Herronen - kuten hänet täällä tunnettiin - asui Mäkelän talossa.²⁴ Veikko Kykyri muistaa Joosepin vierailun. Kertojan isän Kalle Kykyrin, joka oli Joosepin lapsuuden toveri, kanssa Jooseppi kävi kieseillä katsomassa vanhaa mökin paikkaa ja muita kylän nähtävyyksiä. Jooseppi oli niin suuri ja painava mies, että Kallen täytyi ensin nousta kieseihin - muuten ne olisivat kaatuneet Joosepin painosta. Suomenkieltä Jooseppi ei enää osannut. Ainoa sana, jonka kertoja muistaa Joosepin suomeksi sanoneen oli tilanteessa, jossa tarkasteltiin Kykyrin talon omenapuita. Silloin Jooseppi sanoi »Kalkkia, kalkkia», kun sively sammaloituneen omenapuun vartta. Poislähtiessä Jooseppi olisi vaimonsa kanssa halunnut ottaa Mäkelän talon tyttären Sallyn, silloin noin 15 vuotiaan, tyttärekseen Australiaan. Sally ei kuitenkaan uskaltanut lähteä. Jooseppi oli vielä kirjoittanut Lontoosta, että mikäli Sally lupaa tulla, niin he odottavat siellä häntä.²⁵

22 Suomi 12. 15.6.1927.

23 Ibid.

24 Paavo Mäkelä, Kälviä 26.8.1976.

25 Veikko Kykyri, Kälviä 25.8.1976.

Johnson möi hedelmätarhan vävyllään Paul Brennanille siirtyessään eläkkeelle 1930-luvun alussa ja hän asettui asumaan läheiseen Manjimupin kauppalaan. Johnson kuoli maaliskuun 8. päivänä 1935. Häneltä jäi leski, poika ja kaksi naimisissa olevaa tytärtä sekä £ 5 000 omaisuus. Katolisiin

hautausmenoihin osallistui noin 250 ihmistä.²⁶ Johnson oli ilmeisesti vaimonsa vaikutuksesta kääntynyt katolilaisuuteen.

Oliko Joseph Johnson tyypillinen suomalainen siirtolainen?

Johnson oli kotoisin Keski-Pohjanmaalta, alueelta, josta siirtolaisuus oli voimakkainta. Hän lähti jo nuorena miehenä – 16-vuotiaana – siirtolaiseksi Amerikkaan, jonne suuntautui yli 90 % suomalaisesta siirtolaisuudesta. Amerikassa hän lienee ollut tyypillisissä siirtolaisammateissa, ainakin tiedetään hänen olleen rautateiden rakennustöissä Kanadassa. Sen sijaan se, että hän meni Amerikasta Australiaan, oli jo vähemmän tavallista. Suomalaisilla, erityisesti merimiehinä olevilla, oli useinkin tapana vaihtaa mannerta. Valitettavasti ei tiedetä, menikö Johnson Australiaan merimiehenä vai matkustajana. Lamakautena Uudessa Etelä-Walesissa kohdattujen vastoinkäymisten jälkeen lähtö Länsi-Australian kultakentille osoittaa seikkailunhalua, mikä on ollut ominaista monelle suomalaiselle siirtolaiselle. Kaivoksissa vietettyjen vuosien jälkeen farmin raivaaminen keskelle aarniometsää on ollut mitä tyypillisintä suomalaisille siirtolaisille kaikkialla maailmassa. Avioliitto irlantilaisen tytön kanssa vahvistaa myös käsitystä, että suomalaiset menivät usein naimisiin juuri irlantilaisen kanssa - lieneekö taustalla kansanluonteiden samankaltaisuus.

Mielenkiintoinen on myös Joseph Johnsonin suhde entiseen kotimaahansa ja yleensä suomalaisuuteen. Kuinka täysin hän oli unohtanut suomenkielen, on vaikea päätellä. Hänen sanotaan olleen mieleltään suomalaisen ja pitäneen kovasti harvoista suomalaisista vieraistaan.²⁷ Suomessa käynnin perimmäisenä tarkoituksena oli hautakiven pystyttäminen äidin haudalle. Alitajuisena lienee ollut 16-vuotiaana kotoaan lähteneen pojan syyllisyydentunne ja halu osoittaa jollakin tavalla kiitollisuutta Kristiina-äidille. Kaiken kaikkiaan Joseph Johnsonia, nimenmuutoksesta alkaen, voidaan pitää tyypillisenä 1800-luvun lopun suomalaisena siirtolaisena. Hänen taloudellinen menestyksensä oli keskivertoa parempi ja hänen suurin ansionsa oli omenanviljelyn aloittaminen eteläisessä Länsi-Australiassa. Omalla alueellaan ja omissa ympäristössään hän oli suurmies.

²⁶ »Joseph Johnson», Suomen Suurlähetystön Arkisto, Canberra, 19 Jo; *Suomi* 3. 20.3.1935. Näistä edellinen lähde ilmoittaa kuolinpäiväksi 8.2. ja jälkimmäinen 8.3.1935. Yhteydenotto Johnsonin jälkeläisiin ilmeisesti varmistaisi asian.

²⁷ *Suomi* 11. 1.6.1927.

Olavi Koivukangas, The »Apple King» of Western Australia Was from Kälviä, Finland

This article contains a short survey of literature on Finns in Australia and a discussion of the importance of pioneer settlers in the process of emigration, with special emphasis on the contribution of Finnish immigrants both as individuals and groups, e.g. miners, lumberjacks and fishermen. Little is known about this aspect of the early days of white settlement in America, Africa, Australia and other countries, and the following biography of a Finnish emigrant to Australia is an example of this kind of history.

Joseph Johnson, or Jooseppi Herronen, was born around 1861 in Kälviä, Finland. At the age of sixteen he emigrated to the United States where he was a construction worker for the Canadian Pacific Railroad.

In about 1885 Johnson arrived in Australia and became a resident of Bowral, New South Wales, where he accepted work on the prospect reservoir. During the economic depression in the 1890's, Mr. Johnson was one of the many thousands lured by gold discoveries to Western Australia. He

moved to Southern Cross in 1893. After nearly seven years of dangerous work in the Frazer's mine, Mr. Johnson decided to homestead in 1899. He began to develop an apple orchard and the venture, which suffered many trials and tribulations, eventually became a monument to his indomitable perseverance and boundless courage. His innovation of using explosives to facilitate the clearing operations before burning over forest areas was so successful that it soon became universally accepted throughout the district. Before his retirement Mr. Johnson's orchard, »Fern Gully«, consisted of 50 acres and 5 000 trees. In 1929 he together with his Irish-born wife, visited Finland to erect a headstone to his mother's grave. Although Mr. Johnson was said to have forgotten the Finnish language, he was also said to felt that he was a Finn and he was always happy to see Finnish visitors. After having sold his orchard property to his son-in-law, Mr. Johnson lived in retirement for a few years and died in 1935.

This article closes with the question: »Was Joseph Johnson a typical Finnish emigrant?« He came from Ostrobothnia, the area of heaviest Finnish emigration. He emigrated to America as a young man and work ed on railway construction and in the mines before finally settling on land. He seems to have preserved his Finnish identity – if not the language – and visited his place of birth some 50 years after his departure. Although his economic success, as pioneer producer of Western Australian apples, was considerably greater than that of the average Finnish emigrant, the answer is yes; he was a typical Finnish emigrant of the best quality.

(Eripainos teoksesta Turun Historiallinen Arkisto 31, Vammala 1976. Vammalan Kirjapaino Oy 1977)